

Liturgie voor de online viering van zondag 5 juli 2020, Vierde na Trinitatis
Viering beschikbaar om:
10.00 uur op Kerkomroep
Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

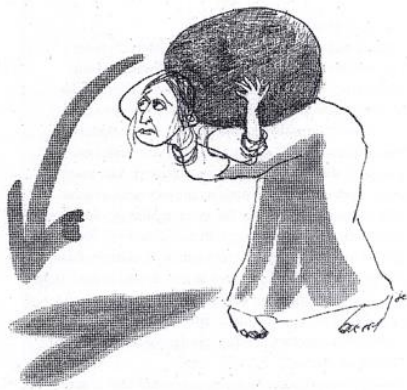
Voorganger: ds. Peter van der Schans
Lector: Richard Visscher
Piano: Lineke Lever

Thema: Rust

**Protestantse
Kerk**

Protestantse gemeente te IJsselstein

- Heeft u iets voor de voorbeden in deze dienst?
Mail het naar E dienen@pgij.nl Dan krijgt het een plekje in deze dienst.

- De Paaskaars brandt
- Pianospel vooraf
- Welkom door de voorganger

*Goede morgen vanuit de Ontmoetingskerk van de Protestantse gemeente te IJsselstein.
Vanmorgen mogen we voor het eerst net zo veel mensen in huis hebben als er op anderhalve meter van elkaar kunnen. De kerkzaal biedt zo ruimte aan 92 mensen.
Die zijn er nog niet. Dat kan met van alles te maken hebben: mensen zijn voorzichtig en durven nog niet zo. Of een dienst zonder zingen trekt niet. Of er zijn andere redenen. We gaan het zien.
Over het zingen komen de laatste dagen steeds weer berichten in de media. We horen van gemeenteleden ook, dat het samen zingen haast nog het meeste gemist wordt. We zullen de komende week opnieuw beoordelen wat er bij ons kan met de laatste richtlijnen. Daarbij speelt ook een rol de inbreng van de vrijwilligers die nodig zijn om een dienst in deze tijd goed te laten verlopen. We komen er op terug.*

In middels is al wel besloten dat we gaan zorgen voor beeld bij het geluid van de kerkomroep. We zijn aan het zoeken naar de beste technische oplossing.

Voorlopig blijft het nodig om je aan te melden voor de diensten. Zie de informatie in het laatste Samenspel. Maar soms zullen plaatsen toebedeeld worden aan mensen die sowieso in de dienst een aandeel hebben. Volgende week betekent dat bijv. dat er familieleden zullen zijn van wie iemand de voorbije maanden is overleden. Komen er meer mensen dan hier terecht kunnen, dan gaat er geloot worden.

Genoeg.

Nu nog iets over de dienst van vanmorgen. Het gaat over rust. En de lezingen daarbij vertellen over de rust van de sabbat. In de Joodse telling is dat de zevende dag. De dag dat God van zijn scheppingswerk rustte.

De sabbat is geen zondag. Dat is de eerste dag. De dag van de opstanding van Jezus.

Je kunt ze niet één op één gelijk stellen.

Toch zijn er overeenkomsten.

Laten we ons in stilte en rust, maar daarna ook met pianospel toewijden aan God en elkaar.

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort pianospel
- Groet en bemoediging
- In de kerk klinkt en thuis zingen we: intochtslied: Psalm 62:1 en 5
- Gebed aan het begin:

Here God,

*er is zoveel dat aandacht vraagt;
dat ons ook onrustig maakt.*

*We hebben haast geen tijd
om stil te staan bij U
en bij mensen om ons heen.*

*Help ons om rustig te worden,
even geen stress en zorgen.*

Help ons om hier en nu stil te staan.

*Even een moment rust
een time out.*

Geef dat deze dienst ons daarin steunt.

Amen.

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: Gezang 463:4 en 5

- Smeekgebed, besloten met het (samen zingen) van 'Heer, ontferm U!'

*Here God, wees met al die mensen
die wakker liggen
van de zorgen.*

*Die voortdurend piekeren
om een oplossing te vinden.*

*Die inzitten over anderen
of bedolven worden
onder hun eigen problemen.*

Geef dat we inzien,

dat het wel érg gemakkelijk is

*om te roepen dat ze zich
geen zorgen moeten maken.
Geef ons het besef,
dat sommige zorgen
zó groot zijn,
dat we ze met elkaar
moeten delen.*

*God, misschien zouden we
onze zorgen ook wel meer
moeten delen met u ...
Daarom bidden en zingen we samen:
...*

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: een loflied: Lied 704:2 en 3

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

*We zoeken naar stilte
in onszelf,
naar rust en ruimte
om te bidden.*

*Maar wat we vinden
is zorg en onrust,
een bezig zijn
met duizend dingen,
gekrakeel in onszelf.*

*U die altijd
een luisterend oor hebt
voor ons,
hebben wij eigenlijk wel
een luisterend oor
voor U?*

*Vergeef ons,
druktmakers die we zijn,
en breng ons
tot bedaren,
laat ons de stilte vinden
die we zo behoeven,
de ene stem
die ons vertrouwen geeft
en eenvoud,
de hechtheid
van de vriendschap,
de dagelijkse wandeling
met U, onze God,
onze deelgenoot, onze Vader.
Geef ons uw Geest*

*als we gaan lezen uit en luisteren naar uw Woord.
Amen.*

- Moment voor de kinderen

*Opzij, ik moet nog tafels leren
Want die kan ik niet zo goed
O, ik zal wel blijven zitten
Ik weet echt niet hoe het moet*

*Opzij, ik moet nog nieuwe schoenen
Deze vindt de groep maar raar
O, welke moet ik nu toch nemen
Straks pesten ze me met elkaar*

*Opzij, ik moet de bus nog halen
'k Ga naar oma in Pernis
O, als ik haar maar kan troosten
Nu opa er niet meer is*

*Opzij, ik moet de wereld redden
Van oorlog en van hongersnood
O, als ik denk aan die ellende
Heb ik geen zin meer in mijn brood*

*Opzij, ik moet vakantie vieren
Naar de bergen of de kust
**'Ho, stop, laat je zorgen varen
Wat jij nodig hebt, is rust'.***

- Eerste Schriftlezing: Genesis 2:1-4

2:1 Zo werden de hemel en de aarde in al hun rijkdom voltooid. 2 Op de zevende dag had God zijn werk voltooid, op die dag rustte hij van het werk dat hij gedaan had. 3 God zegende de zevende dag en verklaarde die heilig, want op die dag rustte hij van heel zijn scheppingswerk. 4 Dit is de geschiedenis van de hemel en de aarde. Zo ontstonden ze, zo werden ze geschapen.

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: Lied 162:1 en 6

- Tweede Schriftlezing: Matteüs 11:25-12:15

25 In die tijd zei Jezus ook: 'Ik loof u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden, maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld.

26 Ja, Vader, zo hebt u het gewild. 27 Alles is mij toevertrouwd door mijn Vader, en niemand dan de Vader weet wie de Zoon is, en wie de Vader is, dat weet alleen de Zoon, en iedereen aan wie de Zoon het wil openbaren.

28 Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. 29 Neem mijn juk op je en leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijk rust vinden, 30 want mijn juk is zacht en mijn last is licht.'

12:1 In die tijd liep Jezus op een sabbat door de korenvelden. Zijn leerlingen hadden honger en begonnen aren te plukken en ervan te eten. 2 Toen de farizeeën dat zagen, zeiden ze tegen hem: 'Kijk, uw leerlingen doen iets dat op sabbat niet mag.' 3 Hij antwoordde: 'Hebt u niet gelezen wat

David deed toen hij en zijn metgezellen honger hadden, 4 hoe hij het huis van God binnenging en er met hen van de toonbroden at, terwijl noch hij noch zijn mannen daarvan mochten eten, alleen de priesters? 5 En hebt u niet in de wet gelezen dat de priesters die op sabbat in de tempel dienstdoen en zo de sabbat ontwijden, onschuldig zijn? 6 Ik zeg u: hier gaat het om meer dan de tempel! 7 Als u begrepen had wat bedoeld wordt met: “Barmhartigheid wil ik, geen offers,” dan zou u geen onschuldigen hebben veroordeeld. 8 Want de Mensenzoon is heer en meester over de sabbat.’

9 Hij trok weer verder en kwam in hun synagoge. 10 Daar stond iemand met een verschrompelde hand. Omdat ze Jezus wilden aanklagen, vroegen ze: ‘Is het toegestaan op sabbat te genezen?’ 11 Hij antwoordde: ‘Stel dat u maar één schaap hebt en dat valt op sabbat in een kuil, wie van u zou het niet vastgrijpen en het er weer uit halen? 12 En is een mens niet veel meer waard dan een schaap? Daaruit volgt dat we op sabbat goed mogen doen.’ 13 Toen zei hij tegen de man: ‘Steek uw hand uit.’ Hij stak hem uit en er kwam weer leven in, zijn hand werd weer even gezond als de andere. 14 De farizeeën dropen af en besloten hem uit de weg te ruimen. 15 Jezus beseftte dat en week uit naar elders.

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: Lied 377 :2, 3 en 4

- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

11:28: *“Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven.”*

Het is een overbekende tekst. Je komt hem vaak tegen. Op kaarten, op houten borden met de letters erin gebrand, op boekenleggers en noem maar op. Favoriete tekst ook bij uitvaarten en andere bijzondere pastorale momenten.

Vanmorgen hebben we de tekst niet op zichzelf, in zijn eentje gehoord. Maar in zijn context. In zijn verband. Alles wat we gelezen hebben lijkt zich af te spelen op de sabbat, op de dag van rust. En het is goed mogelijk, dat verteller Matteüs een verband heeft willen leggen met de zevende dag, de sabbat. Ds. C.B. Posthumus Meyjes zegt met de titel van zijn proefschrift over de sabbat: de sabbat is er omdat we *‘Van ophouden weten’*. En de eenvoudige versie van zijn studie heet *‘Een dag van staken’*.

Na die mooie woorden over ‘Kom naar Mij’ begint er in 12:1 begint er een discussie tussen Jezus en de Farizeeën over de sabbat: Wat kan wél en wat niet?

Het gaat over korenaren plukken en ervan eten door de leerlingen. Jezus laat dat toe. En het gaat over een man met een verschrompelde, verlamde hand. Jezus herstelt hem. En de Farizeeën hebben daar de grootste moeite mee. Zij hielden de wetsgetrouwheid hoog. Dat komt tot uitdrukking in het latere, talmudische jodendom. Posthumus Meyjes haalt een rabbijn aan die aangeeft wat niet mag aan werk op de sabbat. Hij noemt acht categorieën (Opperrabbijn L. Wagenaar in een geschrift van 1890). Wat niet mag::

1. Iets doen ontstaan (zaaien, planten / bloemen begieten).
2. Tot een geheel verbinden (kneden, korenschoven binden).
3. Het geheel een nadere vorm geven (ploegen, schaven, strijken).
4. Zuiveren (wannen, zeven, kleren wassen).
5. Bewerken (malen, smelten, looien).
6. Laatste hand aan iets leggen (slijpen, vouw in de broek leggen, klok opwinden).
7. Scheiden (vruchten of spons uitpersen, aren plukken).
8. Beweging en bezigheid in het algemeen (paard rijden, varen, zwemmen, muziekinstrument bespelen, zakenbrief schrijven); zich bewegen binnen het zogenaamde sabbatgebied is toegestaan.

Jezus gaat desondanks de discussie met de Farizeeën aan. Dat doet hij met Bijbelteksten. En concludeert tenslotte: “... *de Mensenzoon is heer en meester over de sabbat.*” Dan heeft hij het over zichzelf, over Jezus, de Mensenzoon, de Levende.

Daarom mogen de leerlingen op sabbat als ze honger hebben graankorrels pakken. Daarom herstelt Jezus de verlamde hand.

Nu kun je denken, dat het vooral gaat om een discussie over de uitleg van de regels. De één is vrijer in de uitleg en de ander strakker. Alsof het gaat om liberaal en orthodox, rekkelijk en precies.

Maar er is meer aan de hand dan zo'n discussie met de Farizeeën. Dat blijkt uit de woorden die gebruikt worden. Het woord ‘*genezen*’ (12:10) bij de man met de verlamde hand klinkt uit de mond van de tegenstanders van Jezus. Jezus gebruikt daarvoor zelf een woord, dat een diepere betekenis heeft. Hij spreekt over (12:13): ‘herstellen’, ‘gezond worden’. En dan gaat het om de komst van het Koninkrijk van God. Om de doorbraak van het Rijk van liefde, vrede, heling, herstel, recht en noem maar op. De sabbat vieren geeft je zicht op het Koninkrijk dat Jezus brengt. De sabbat houden is een voorproef van dat Rijk. Leerlingen bij wie de honger gestild wordt. Een gehandicapte man die weer mee doet. Vermoeide en belaste mensen die tot rust komen.

Jezus nodigt allen uit. “*Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven.*” De uitnodiging is niet voor een beperkt of select groepje uitverkorenen.

Hij is voor iedereen die vermoeid is. Die belast is. Geen onderscheid. Geen grens qua aantal.

Hier gaat het om hongerige leerlingen. En om een gehandicapte man.

En dan kun je aanvullen.

Met ieder die hongert en dorst naar eten en drinken. Maar ook naar recht en gerechtigheid. Die verlangt naar vrede en veiligheid. Die hoopt op stabiliteit en vertrouwen. Op zekerheid en rust in dwaze dagen als de onze.

En dan denk je aan mensen die ziek zijn en beperkt. Die pijn en ongemak tot in hun lijf, geest en ziel voelen. En je denkt aan de mensen die verplegen en verzorgen. Ook als mantelzorger voor hun dierbare.

Of je denkt aan wie onrustig is en bezwaard door druk op het werk, het halen van targets. Of juist onrustig door verlies van werk en baan.

En misschien ben je wel onrustig, omdat je druk doende bent te beantwoorden aan het beeld van mensen om je heen. Aan wat jij denkt dat zij van jou verwachten. Maar vaak is het je eigen verwachting.

Of er is onrust, omdat je mee wilt tellen. Er bij wil horen. En dan kleed je je naar wat je denkt, dat daar aan meewerkt. De reclame maakt er subtiel gebruik van. En zuigt ons mee in dat verlangen door je producten aan te prijzen die het beste passen bij het gevoel dat je zou willen.

Of je loopt voortdurend met je mobieltje binnen handbereik. Omdat je bereikbaar wil zijn. Omdat je koortsachtig wilt checken wat anderen bezig houdt. Omdat je de ‘likes’ wilt tellen van wat jij post. En je doet mee op allerlei platforms: Twitter, Facebook, Instagram, WhatsApp, Snapchat, TikTok, enz.

En je kunt doodmoe zijn of worden van de angst om de toekomst. Gaat COVID-19 nog wel weg? Weten we het blijvend te beheersen? Komen er weer andere virussen die ons angst aan jagen? En hoe gaat het met het klimaat: opwarming aarde, stijging zeespiegel, stikstof, PFAS?

Het klinkt goedkoop als ik de woorden van Jezus herhaal: “*Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven.*”

En toch, tóch, denk ik dat we dankzij Jezus vertrouwen mogen krijgen. Dat hij rust geeft. Dat we de toekomst met al zijn onzekerheden aan kunnen.

We mogen wat ons bezwaart en onrustig maakt aan zijn liefde toevertrouwen. De last aan vermoeidheid en onrust die we meesjouwen aan liefde overlaten. Zoals het plaatje op de liturgie laat zien.

Dat is een diepe waarheid die even zo diep vertrouwen geeft.

Maar je kunt daar ook praktisch mee aan de gang om het te gaan ervaren.

Je moet er voor kiezen om structureel tijd en ruimte in te lassen voor rust. Je moet van ophouden weten. Besef hebben van een dag van staken. Dat is van belang voor jezelf. Voor anderen om je heen, ja voor de hele samenleving. Het is even goed van belang naar God toe.

Hoe krijg je rust? Vakanties helpen. Geven ontspanning. En ik ervaar het ook door op een bepaalde manier vakantie te vieren. Zoals het er nu naar uitziet kunnen we volgende week toch tamelijk veilig naar de bergen, toch naar Oostenrijk. En bij de wandelingen daar ontdek je keihard: Pas je tempo aan. Het heeft geen zin om naar de top te pezen! Meer dan eens heeft die oude man of vrouw die naar boven sjokte me ingehaald. En was hij ook nog eens eerder boven dan wij. Al begin ik zelf ook al aardig op die oude man te lijken

Hoe krijg je rust? Dat kan ook als je thuis bent of blijft. Door bewust rust te plannen. Je er aan te houden. Stoppen, je werk neerleggen, de dingen laten rusten en echt iets anders te gaan doen.

Je kunt de natuur ingaan. Gaan wandelen in plaats van fietsen of de auto nemen. Niet steeds de grens van de topsnelheid op te zoeken, maar het gaspedaal minder ver intrappen. Je kunt gaan mediteren, naar rustgevende muziek luisteren. Er zijn mogelijkheden. Maar zoek ze. En nog meer: gebruik ze!

Ik eindig met deze tekst die ik bij de voorbereiding weer tegen kwam.

De drukte de baas

Iemand die in zijn leven veel gemediteerd had, werd eens gevraagd waarom hij ondanks zijn drukke werkzaamheden, toch steeds zo rustig en beheerst kon zijn. Hij antwoordde: ‘Als ik sta, dan sta ik. Als ik ga, dan ga ik. Als ik zit, dan zit ik. Als ik eet, dan eet ik. Als ik spreek, dan spreek ik.’

Toen vielen de vraagstellers hem in de rede en zeiden: ‘Dat doen wij toch ook. Maar wat doe je dat daar bovenuit gaat?’

Hij zei opnieuw: ‘Als ik sta, dan sta ik. Als ik ga, dan ga ik. Als ik zit, dan zit ik. Als ik eet, dan eet ik. Als ik spreek, dan spreek ik.’

Opnieuw zeiden de anderen: ‘Dat doen wij toch ook!’

Hij zei echter tegen hen: ‘Nee! Als jullie zitten, dan staan jullie al. Als jullie staan, dan gaan jullie al. Als jullie gaan, dan zijn jullie al op je bestemming’.

(Boeddhistische overlevering.)

Amen.

- Meditatief moment: pianospel: Nocturne nr 21 in c van F.Chopin

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: Psalm 91A: 1 en 2

DIENST VAN HET ANTWOORD

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dankgebed

Voorbede

God, zo veel gedachten,
zo veel gevoelens
die diep vanbinnen

in ons rondtollen ...
 We zijn soms
 net een vulkaan
 die op uitbarsten staat.
 Met vlinders in onze buik
 van verliefdheid
 of een storm
 van verontwaardiging
 die door ons heen raast.
 Van tijd tot tijd
 worden we heen en weer
 geslingerd door
 tegenstrijdige gevoelens.

We verlangen
 naar een rustpunt.
 Naar een plek
 waar we onze emoties
 kunnen laten gaan.
 Naar iemand die ons begrijpt
 en met ons meeleeft.
 God, wilt u misschien
 zo'n rustpunt voor ons zijn?

Rustpunt_Greet Brokerhof_Zeg het maar gewoon_3_p34

Maak mijn hart een oase van stilte,
 maak mijn lichaam een tempel van rust,
 maak mijn geest een onbeschreven blad,
 maak mijn ziel een spiegel van licht.

Maak mijn mond zonder oordeel,
 maak mijn ogen onthecht,
 maak mijn oren tot horen bereid.
 Dat ik leer staan met lege handen.

Dat ik mag aanvaarden wat is,
 mag vertrouwen wat komt,
 mag loslaten wat was,
 op adem mag komen ieder moment.

(Uit: Hein Stufkens, *Eén druppel jou. Gebeden*)

Stil gebed

Onze Vader die in de hemelen zijt,
 uw Naam worde geheiligd;
 uw Koninkrijk kome;
 uw wil geschiede
 gelijk in de hemel alzo ook op aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood,
 en vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
 en leid ons niet in verzoeking
 maar verlos ons van de boze.
 Want van u is het Koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.
 Amen.

- Delen van de bloemengroet

Inzameling van de gaven: Kerkinactie Vakantietas voor kwetsbare kinderen.

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Drie manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43RABO0159278325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- Via de website [Samen goed doen](#) komt u op een betaalpagina waar u uw gift via iDEAL kunt betalen.
- U kunt middels de QR-code betalen. U kunt met app (QR-lezer) de code lezen. Kies vervolgens voor 'via de website', zo komt u ook op de betaalpagina waar u via iDEAL uw bijdrage kunt overmaken.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
 Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: slotlied: Lied 871: 3 en 4

- Uitzending

- Zegen

Dat de zon je pad mag verlichten.
 Dat vergezichten je blik mogen verruimen,
 Dat je horizon vergroot wordt
 door ontmoetingen met anderen.

Dat je je zorgen achterlaat.
 Dat je de wind in de rug mag hebben.
 Dat de kracht van de Eeuwige
 met je meegaat op je weg.

Dat je mag vinden wat je zoekt.
 Dat je deelt wat je hoopt.
 Dat rust en geluk je pad zullen kruisen.
 en dat je het ziet en oppakt.
 In de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest!

(Greet Brokerhof)

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)
- Pianospel